

Aleg. 110

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu rządowem w przedmiocie częściowej zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 71. o używaniu ogierów prywatną własnością będących, do stanowienia.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 21. czerwca 1902 Wysoka Izba przekazała Komisji gospodarstwa krajowego do zbadania przedłożenie rządowe w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 71. o używaniu ogierów prywatnych.

W wykonaniu tej uchwały Komisya ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie:

§. 11. pomienionej ustawy postanawia między innymi, że właściciel, który dopuści, by ogier jego dwuletni lub starszy pasł się razem z klaczami jakiegobądź wieku, podlega grzywnie 50 zł.

W powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim właściwej ojczyźnie konia huculskiego, zakaz paszenia ogierów dwuletnich lub starszych razem z klaczami wywarł ten niepożądany skutek — iż górale karpaccy w obawie przed następstwami karnymi tego zakazu niemal bez wyjątku czyścili ogierki przed dojściem do drugiego roku życia — co jaskrawo dowodzi fakt, że c. k. galic. Towarzystwo gospodarskie, ustanowiwszy stację subwencyjną ogiera dla Żabiego — nie mogło znaleźć ogiera czystej krwi rasy huculskiej i na stację tę musiało przeznaczyć ogiera półkrwi orjentalnego.

Że postanowienie §. 11. al. c) pomienionej ustawy nie mogło pozostać bez szkodliwych następstw dla utrzymania czystej rasy huculskiej tak cennej w kraju naszym dla podniesienia chowu koni włosciańskich, nie ulega wątpliwości — gdyż potomstwo konia huculskiego czystej krwi w tym stanie rzeczy produkowano tylko przy paszeniu klaczy razem z źrebiętami ogierkami mniej niż dwa lata liczącymi, niedostatecznie rozwiniętymi, a tem samem rasa ta poczęła karłowacieć i upadać, a nawet liczebnie się umniejszać. Dalsze trwanie tego stanu rzeczy musiałyby pociągnąć za sobą zupełne zdegenerowanie a w dalszem następstwie i zaginięcie rasy konia huculskiego i jedynym środkiem utrzymania czystej rasy huculskiej jest uchylenie zakazu paszenia ogierów wspólnie z klaczami w ojczyźnie konia huculskiego t. j. w powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim, gdzie górale nie posiadają środków do oddzielnego chowania ogierów, a ustanawianie stacji ogierów przy rozmieszczeniu poszczególnych osad po górach i znacznem oddaleniu jedne gminy od drugiej natrafłoby na znaczne trudności.

Jakkolwiek po zniesieniu tego zakazu panmiksya niezawodnie uniknąć się nie da — szkodliwych następstw teje obawiać się nie należy, gdyż spostrzeżenia znawców hodowli koni wykazały, że od najdawniejszych czasów produkcya koni huculskich odbywała się w ten sposób a cenne właściwości tej rasy koni jak zdrowość, wytrwałość i skromność co do wymogów pożywienia utrzymały się wybornie.

Na podstawie powyższych uwag niemniej też wobec jednogłośnej uchwały pod tym względem Komitetu doradczego dla spraw chowu koni, Komisya gospodarstwa krajowego zgodnie z przedłożeniem rządowem poleca Wysokiej Izbie częściową zmianę ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 71 i wnosi: ~

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

%. Załączony pod %. projekt ustawy.

Przewodniczący:

Gorayski.

Sprawozdawca:

Schnell.

USTAWA

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zaprowadzająca zmianę w ustawie z dnia 8. grudnia 1881, Nr. 71. Dz. u. kr. o używaniu do stanowienia ogierów, będących prywatną własnością.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

I.

Postanowienia zawarte w §. 11, lit. c) ustawy z 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71. zmieniają się i mają brzmieć, jak następuje:

c) Właściciel, który dopuści, by ogier jego dwuletni lub starszy pasł się razem z kłaczami jakiegobądź wieku, podlega grzywnie do 50 zlr.

Postanowienie to nie obowiązuje jednak w powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim.

II.

Wykonanie tej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.
